

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ СТОМАТОЛОГІЇ ТА
ЛАБОРАТОРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра стоматології післядипломної освіти**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

**В.о. директора навчально-наукового
інституту стоматології та
лабораторної медицини**

_____ Євген КОСТЕНКО

«01» вересня 2025 р.

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
циклу стажування за спеціальністю «Дитяча стоматологія»**

Освітньо-професійна програма вищої освіти підготовки фахівців

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Спеціальність 221 Стоматологія

Професійна кваліфікація Лікар-спеціаліст

Силабус циклу стажування за фахом «Дитяча стоматологія» галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальність 221 “Стоматологія”.

Розробники: д.мед.н., проф. Клітинська О.В., д.мед.н., проф. Потапчук А.М., к.мед.н., асистент Зорівчак Т.І., доцент Шетеля В.В., старший викладач Лайош Н.В., асистент Бобельський В.В.

Силабус затверджений на засіданні кафедри стоматології післядипломної освіти

Протокол від “28 ” серпня 2025 року № 1

завідувач кафедри _____ Анатолій ПОТАПЧУК
(підпис)

Силабус схвалений на засіданні науково-методичної комісії ННІ стоматології та лабораторної медицини ДВНЗ “Ужгородський національний університет”

Протокол від “01” вересня 2025 року № 1

Голова науково-методичної комісії
ННІ стоматології та лабораторної медицини _____ Оксана КЛІТИНСЬКА
(підпис)

«01» вересня 2025 року

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Компетентності, результати навчання і практичні навички.
5. Організація навчання

Структура навчальної дисципліни

Тематичні плани

Тематичний план лекцій

Тематичний план семінарських занять

Тематичний план практичних занять

Тематичний план самостійної практичної роботи

Методи навчання

Система оцінювання

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Підсумковий контроль знань, його форми та оцінювання

6. Політика навчальної дисципліни
7. Перелік навчально-методичної літератури

Основна

Додаткова

Інформаційні ресурси

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Назва дисципліни	Стажування «Дитяча стоматологія» за фаховим напрямком акредитації «Стоматологія»
Керівник кафедри	д.мед.н., професор ПОТАПЧУКА.М. kaf-stomat-po@uzhnu.edu.ua stomatkafedra@gmail.com anatoliy.potapchuk@uzhnu.edu.ua
Викладачі	д.мед.н., професор Клітинська О.В. oksana.klitynska@uzhnu.edu.ua https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=5nwh3T0AAAAJ асистент Бобельський В.В. vasil.bobelskyi@uzhnu.edu.ua https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=XHayhp0AAAAJ асистент. Зорівчак Т.І. tetiana.zorivchak@uzhnu.edu.ua https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=_BK-Td0AAAAJ ст. викладач Лайош Н.В. layosh.natalia@uzhnu.edu.ua https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=Kt9Is1QAAAAJ доцент Шетеля В.В. volodymyr.shetelya@uzhnu.edu.ua https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=RC6V0mMAAAAJ ↓
Е-mail кафедри стоматології ПО	kaf-stomat-po@uzhnu.edu.ua

Формат дисципліни	практичні заняття, лекції, самостійна робота
Обсяг дисципліни	15,6 кредитів ECTS
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Офіційний веб-сайт http://www.uzhnu.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти;</p> <ul style="list-style-type: none"> - необмежений доступ до мережі Інтернет; - фонди та електронні каталоги наукової бібліотеки ДВНЗ «УжНУ», а також до електронного репозитарію ДВНЗ «УжНУ» (https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/) де містяться навчально-методичні матеріали з дисциплін навчального плану; - наукова бібліотека, читальні зали; - віртуальне навчальне середовище Moodle (https://e-learn.uzhnu.edu.ua). <p>Навчальні та дидактичні матеріали, презентації,</p>
Матеріально-технічне забезпечення	Навчальні кімнати, обладнані мультимедійними засобами; комп'ютерний клас із програмним забезпеченням; матеріально-технічна база стоматологічного факультету, приватні бази стажування.

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Цикл стажування проводиться з метою визначення рівня теоретичних знань, умінь та практичних навичок із спеціальності «Дитяча стоматологія», а також застосування сучасних методів діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань, вдосконалення і закріплення теоретичної та практичної підготовки лікарів-стоматологів дитячих другої, першої та вищої кваліфікаційних категорій протягом 1 місяця.

Програма циклу стажування розрахована на лікарів-стоматологів дитячих, які мають стаж роботи за фахом не менш, як 5 років.

Протягом навчання формуються знання, необхідні для діяльності лікаря-стоматолога дитячого. Програма подана окремими курсами та розділами, представленими в певній послідовності, оптимальній для засвоєння матеріалу.

Навчальна дисципліна циклу стажування за фахом «Дитяча стоматологія» інтегрується з такими предметами, як анатомія людини, нормальна та патологічна фізіологія, патологічна анатомія, гістологія та ембріологія, мікробіологія, біохімія, фармакологія, педіатрія, кафедра соціальної гігієни та охорони здоров'я, неврологія, має прямий зв'язок з кафедрами терапевтичної, хірургічної, ортопедичної стоматології та стоматології дитячого віку.

2. МЕТА ТА ЦІЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: покращення практичної підготовки лікарів-стоматологів, ознайомлення з новими досягненнями в галузі стоматології, зокрема дитячої, поглиблення теоретичних знань, підвищення професійного рівня.

Цілі навчальної дисципліни:

-поглиблення та вдосконалити теоретичні знання лікарів-стоматологів дитячих щодо сучасних методів діагностики: обладнання, показання до їхнього використання, діагностичні можливості, а також методів лікування стоматологічних захворювань – протоколи, особливості проведення;

- вдосконалити сукупність професійних практичних вмінь і навичок лікарів-стоматологів дитячих для надання високваліфікованої стоматологічної допомоги з використанням інноваційних діагностичних та лікувальних методів;

- лікар-стоматолог дитячий повинен бути високоосвідченим, всебічно розвиненим сучасним спеціалістом, завжди творчо освоювати та удосконалювати свою професію.

- сприяти розвитку соціальних навичок і закріпити комплекс морально-психологічних якостей, які є невід'ємною частиною професійної підготовки фахівців зі стоматологічних дисциплін.

- сприяти розвитку, вдосконаленню softskills, а саме навичок комунікації, здатності брати на себе відповідальність, працювати в критичних умовах, вміння попереджати конфлікти, розуміння важливості вчасного виконання поставлених завдань.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ І ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ

Навчальна дисципліна циклу стажування за фахом «Дитяча стоматологія» спрямована на оволодіння здобувачами такими компетентностями:

1. Інтегральна компетентність

Здатність до самостійної діяльності за фахом відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики лікаря-спеціаліста за спеціальністю «Дитяча стоматологія».

2. Загальні компетентності.

ЗК1. Застосовувати сучасні методи профілактики, діагностики, лікування хвороб зубів, пародонту та слизової оболонки порожнини рота.

ЗК2. Надавати невідкладну стоматологічну допомогу при гострих запальних процесах, травматичних пошкодженнях, кровотечах, а також допомогу при анафілактичному шоці, гострій серцевій та дихальній недостатності, гіпоксії, набряку гортані, при попаданні чужорідних тіл у дихальні шляхи, гіпертонічному синдромі.

ЗК3. Здійснює нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів.

ЗК4. Працювати в тісному контакті з суміжними спеціалістами, а також з санітарно-епідеміологічними службами відносно постійного контролю за екологічними умовами, промисловими шкідливими речовинами, вмістом фтору, йоду в питній воді та продуктах харчування.

ЗК5. Планувати роботу та проводить аналіз її результатів.

ЗК6. Дотримуватися принципів медичної деонтології.

ЗК7. Керувати роботою середнього медичного персоналу. Веде лікарську документацію.

ЗК8. Сприяти поширенню медичних знань серед населення.

ЗК9. Постійно удосконалювати свій професійний рівень.

рівень.

3. Спеціальні компетентності.

СК1. Знати чинне законодавство та нормативні документи, що регламентують діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я.

СК2. Знати основи права в медицині.

СК3. Володіти організацією стоматологічної допомоги у дитячому віці;

СК4. Права, обов'язки та відповідальність дитячого лікаря-стоматолога;

СК5. Знати показники роботи закладів охорони здоров'я.

СК6. Знати анатомію тимчасових та постійних зубів, пародонту та слизової оболонки порожнини рота, вікові особливості зубів у дітей;

СК7. Знати етіологію, патогенез та сучасну класифікацію основних стоматологічних захворювань дитячого віку;

СК8. Володіти загальними та спеціальними методами дослідження.

СК9. Володіти принципами знеболення у дитячій стоматології.

СК10. Володіти сучасними методами діагностики та лікування у дітей.

СК11. Володіти основами фармакотерапії у дітей.

СК12. Володіти методами фізіотерапії у дітей.

СК13. Знати показання та протипоказання до видалення зубів у дитячому віці.

СК14. Знати принципи будови та експлуатації стоматологічної апаратури, правила безпеки.

СК15. Володіти засобами індивідуального захисту від гострих респіраторних захворювань та особливо небезпечних інфекцій.

СК16. Знати форми і методи санітарної освіти серед населення.

СК17. Знати правила оформлення медичної документації.

Навчальна дисципліна стажування «Дитяча стоматологія» спрямована на досягнення лікарями наступних результатів навчання:

Програмні результати навчання

ПРН1. Професійно оцінювати результати стоматологічного обстеження дітей спеціальними методами;

ПРН2. Консультувати дітей з складною стоматологічною патологією із залученням, при необхідності, спеціалістів відповідного профілю;

ПРН3. Проводити комплексне лікування дітей у стоматолога, користуючись спеціальними методами (кріовплив, застосування лазера, електроскальпеля та ін.)

ПРН4. Впроваджувати сучасні методи лікування захворювань зубів, пародонту та слизової оболонки.

ПРН5. Надавати консультативну допомогу лікарям в освоєнні необхідних методів діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань у дитячому віці.

ПРН6. Дотримуватися принципів медичної деонтології.

ПРН7. Планувати роботу та проводити аналіз її результатів.

ПРН8. Керувати роботою середнього медичного персоналу.

ПРН9. Вести лікарську документацію.

ПРН10. Постійно удосконалювати свій професійний рівень.

Лікар-стоматолог дитячий повинен володіти такими практичними навиками:

- проводити обстеження стоматологічного хворого, застосовуючи основні та допоміжні методи дослідження; проводити диференційну діагностику основних стоматологічних захворювань; діагностувати аномалії розвитку зубів та деформації щелеп; діагностувати захворювання слинних залоз;
- застосовувати різні види знеболювання за показаннями;
- застосовувати класифікатор процедур у стоматології дитячого віку;
- проводити лікування і здійснювати, при наявності відповідних показань, профілактику та лікування таких захворювань:

- некаріозних уражень твердих тканин зуба (шліфування, ремінералізуюча терапія, пломбування з використанням композитних та інших матеріалів);

- карієсу зубів (ремінералізуюча терапія, закриття фісур, препарування каріозних порожнин, виготовлення та застосування ізолюючих прокладок, тимчасових і постійних пломбуючих матеріалів, шліфування та полірування пломб за показаннями);

- пульпіту (вітальний та девітальний методи, ампутація та екстирпація пульпи, комбінований метод, надання невідкладної допомоги);

- періодонтиту (механічна, хімічна та медикаментозна обробки корневих каналів, розширення їх і пломбування, застосування фізіотерапевтичних методів, надання невідкладної допомоги);

- захворювань пародонту (гінгівіт, пародонтит, пародонтоз, ідіопатичні захворювання, пародонтоми);

- захворювань слизової оболонки порожнини рота (травматичні ушкодження, інфекційні, інфекційно-алергічні захворювання, ураження слизової оболонки ротової порожнини при інтоксикаціях, гіпо- та авітамінозах, захворюваннях крові, ендокринної, серцево-судинної, нервової систем, шкіри, шлунково-кишкового тракту, колагенозах, дерматозах, передракових захворюваннях);

- хейлітів, аномалій та захворювань язика;

- неврогенних захворювань щелепно-лицевої ділянки;

- професійних уражень щелепно-лицьової ділянки.

- визначити показання до госпіталізації.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Структура навчальної дисципліни

Назва розділів	лекції (в год)	семінари	практичні	СПІД	іспит	всього
Терапевтична стомат.	14	14	36	36		100
Хірургічна стомат.	4	2	3	3		12
Ортодонтія	2	2	2			6
Додаткові програми			26			26
Базовий контроль	-	-	2			2
Кінцевий контроль	-	-	4			4
Іспит						6
Всього	20	18	73	39	6	156

*Примітка: 156год – 5,2 кредитів ECTS, з них 3,9 – аудиторна робота, 1,3 кредита позааудиторна робота.

Тематичні плани

Тематичний план лекцій

Розділ «Терапевтична стоматологія»

1. Вікова характеристика перебігу карієсу зубів у дітей. Особливості лікування карієсу у дітей у різні вікові періоди – 2 год.
  2. Класифікація пульпітів. Особливості клінічного перебігу та діагностики пульпітів тимчасових та постійних зубів у дітей – 2 год
  3. Клініка, діагностика та лікування гострих та хронічних періодонтитів у дітей – 2 год.
  4. Сучасні пломбувальні матеріали у дитячій стоматології – 2 год
  5. Систематика та особливості перебігу захворювань тканин пародонту у дітей – 2 год.
  6. Захворювання слизової оболонки порожнини рота у дитячому віці – 2 год
  7. Комплексна система профілактики стоматологічних захворювань – 2 год
- Всього – 14 год.**

Розділ «Хірургічна стоматологія»

1. Діагностика та допомога при невідкладних станах – 2 год.
2. Основні методи амбулаторного хірургічного лікування стоматологічних захворювань у дітей – 2 год.

Всього 4 год.

Розділ «Ортодонтія»

1. Види зубощелепових аномалій. Деякі питання ортодонтії – 2 год.

Всього 2 год.

Тематичний план семінарських занять

Вид заняття	Тема семінарських занять
Розділ «Терапевтична стоматологія»	
Сем 2 год.	Організація стоматологічної допомоги дитячому населенню
Сем 2 год.	Сучасні аспекти етіології та патогенезу карієсу у дітей
Сем 2 год.	Діагностика пульпітів. Диференціально-діагностичні ознаки різних форм пульпітів
Сем. 2 год.	Періодонтити у дітей. Клініко-рентгенологічні ознаки різних форм періодонтитів
Сем. 2 год.	Анамалії будови і вади розвитку зубів
Сем. 2 год.	Методи діагностики захворювань пародонту у дітей
Розділ «Хірургічна стоматологія»	
Сем. 2 год.	Особливості перебігу одонтогенних і неодонтогенних захворювань у дітей
Розділ «Ортодонтія»	
Сем. 2 год.	Етіологія та профілактика зубощелепових аномалій та деформацій

Тематичний план практичних занять

Вид заняття	Тема практичних занять
Розділ «Терапевтична стоматологія»	
ПЗ 2 год.	Методи діагностики та лікування карієсу у дітей
ПЗ 2 год.	Неоперативне лікування карієсу зубів ремінералізуючими препаратами.
ПЗ 2 год.	Помилки та ускладнення в діагностиці та лікуванні карієсу
ПЗ 2 год.	Вибір методу лікування пульпітів у дітей
ПЗ 2 год.	Ускладнення та помилки під час лікування пульпітів у дітей, їх попередження та усунення
ПЗ 2 год.	Особливості діагностики та диференційної діагностики періодонтитів у дитячому віці
ПЗ 2 год.	Методи лікування періодонтитів тимчасових та постійних зубів
ПЗ 1 год.	Особливості лікування періодонтитів у зубах з несформованими коренями

ПЗ 1 год	Некаріозні ураження твердих тканин зуба. Особливості перебігу, дифдіагностика та лікування
ПЗ 2 год	Особливості використання склоіономерних матеріалів у дітей. Матеріали для герметизації фісур у дітей
ПЗ 2 год	Гінгівіти та пародонти ти у дітей. Клініко-рентгенологічна характеристика.
ПЗ 1 год.	Пародонтальний синдром при соматичних захворюваннях організму людини
ПЗ 3 год.	Основні принципи лікування захворювань пародонту.
ПЗ 1 год.	Диспансеризація дітей із захворюваннями пародонту
ПЗ 2 год.	Захворювання слизової оболонки порожнини рота у дітей вірусної етіології
ПЗ 2 год.	Захворювання слизової оболонки порожнини рота у дітей грибкового походження
ПЗ 1 год.	Прояви в порожнині рота захворювань різних органів та систем.
ПЗ 1 год.	Захворювання язика та губ у дітей
ПЗ 1 год.	Фізичні методи діагностики та лікування стоматологічних захворювань
ПЗ 2 год.	Сучасні методи та засоби профілактики стоматологічних захворювань.
ПЗ 2 год.	Особливості професійної гігієни порожнини рота у дітей різних вікових груп
ПЗ 1 год.	Диспансеризація дітей із стоматологічними захворюваннями
Розділ «Хірургічна стоматологія»	
ПЗ 2 год.	Діагностика невідкладних станів на амбулаторному прийомі. Надання невідкладної допомоги
ПЗ 2 год.	Знеболення в стоматології дитячого віку
ПЗ 3 год	Захворювання скронево-нижньощелепного суглобу у дітей. Захворювання слинних залоз у дітей
Розділ «Ортодонтія»	
ПЗ 2 год.	Види ЗЩА. Види аномалій прикусу. Спеціальні методи діагностики зубощелепових аномалій та деформацій
Додаткові програми	
ПЗ 3 год.	Проблеми СНІДу. Особливості діагностики
ПЗ 1 год.	Принципи та методи застосування апаратно — інструментальних методів невідкладної допомоги та реанімації хворих в амбулаторних стоматологічних умовах за стандартами Європейської Ради Реанімації. Порядок вимірювання гемодинамічних показників
ПЗ 6 год	Протоколи невідкладної допомоги та перелік невідкладних станів в амбулаторних стоматологічних умовах
ПЗ 6 год	Особливості імунопрофілактики
ПЗ 6 год	Протоколи тактичної медичної допомоги постраждалим на догоспітальному Етапі

Тематичний план самостійної практичної роботи

Вид заняття	Тема самостійної практичної роботи
Розділ «Терапевтична стоматологія»	
СПЛД 2 год	Методи діагностики та лікування карієсу у дітей
СПЛД 2 год.	Неоперативне лікування карієсу зубів ремінералізуючими препаратами.
СПЛД 4 год	Вибір методу лікування пульпітів у дітей
СПЛД 2 год.	Ускладнення та помилки під час лікування пульпітів у дітей, їх попередження та усунення
СПЛД 2 год.	Особливості діагностики та диференційної діагностики періодонтитів у дитячому віці
СПЛД 2 год.	Методи лікування періодонтитів тимчасових та постійних зубів
СПЛД 1 год.	Особливості лікування періодонтитів у зубах з несформованими Коренями
СПЛД 1 год.	Некаріозні ураження твердих тканин зуба. Особливості перебігу, дифдіагностика та лікування
СПЛД 2 год.	Особливості використання склоіономерних матеріалів у дітей. Матеріали для герметизації фісур у дітей
СПЛД 2 год.	Гінгівіти та пародонти ти у дітей. Клініко-рентгенологічна характеристика.
СПЛД 1 год.	Пародонтальний синдром при соматичних захворюваннях організму Людини
СПЛД 3год.	Основні принципи лікування захворювань пародонту.
СПЛД 1год.	Диспансеризація дітей із захворюваннями пародонту
СПЛД 2 год.	Захворювання слизової оболонки порожнини рота у дітей вірусної етіології
СПЛД 2 год.	Захворювання слизової оболонки порожнини рота у дітей грибкового походження
СПЛД 1 год.	Прояви в порожнині рота захворювань різних органів та систем.
СПЛД 1 год.	Захворювання язика та губ у дітей
СПЛД 1 год.	Фізичні методи діагностики та лікування стоматологічних захворювань
СПЛД 2 год.	Сучасні методи та засоби профілактики стоматологічних захворювань.
СПЛД 2 год.	Особливості професійної гігієни порожнини рота у дітей різних вікових груп
СПЛД 1 год.	Диспансеризація дітей із стоматологічними захворюваннями
Розділ «Хірургічна стоматологія»	
СПЛД 2 год.	Діагностика невідкладних станів на амбулаторному прийомі. Надання невідкладної допомоги
СПЛД 3 год.	Захворювання скронево-нижньощелепного суглобу у дітей. Захворювання слинних залоз у дітей

Додаткові програми	
СПЛД 3 год	Невідкладні стани та невідкладна допомога. Основні принципи медичної допомоги в стоматологічній практиці за стандартами Європейської Ради Реанімації.
СПЛД 1 год.	Особливості та принципи тактичної медичної допомоги при масових ураженнях

Методи навчання

Методи навчання дозволяють лікарю-стоматологу дитячому оволодіти аналітико-діагностичними, предметно-спеціальними, інформаційно-комунікаційними та соціально-психологічними компетентностями.

Найпоширенішими методами навчання, які викладачі кафедри стоматології післядипломної освіти ДВНЗ «Ужгородський національний університет» є:

- висвітлення проблемних питань на лекціях, які читаються із використанням мультимедійних презентацій;
- вирішення ситуаційних задач на практичних заняттях, моделювання наближених до клініки ситуаційних завдань;
- обговорення та аналіз якості виконання маніпуляцій, проведених під час практичних занять;
- тестування на практичних заняттях (тести для вхідного та заключного рівня знань);
- відпрацювання практичних навичок у навчально-практичних центрах та клінічних залах у вільний від навчання час та консультації викладачів;
- клінічні розбори та курація хворих;
- залучення практичних лікарів до навчально-дослідної роботи;
- самостійна аудиторна і позааудиторна робота згідно з планом кафедри.

Система оцінювання

Оцінювання поточної навчальної діяльності здобувачів освіти циклу стажування.

Контроль проводиться методом комп'ютерного тестування по всіх розділах програми.

Використовується усний чи письмовий контроль знань по питаннях теми

заняття чи семінару та вирішення клінічних ситуаційних задач і тестів. На практичних заняттях проводиться клінічний розбір хворих та курація.

В період самостійної практичної діяльності проводиться клінічний розбір хворих та оцінюється якість виконання лікарем-стоматологом мануальних навичок при курації хворих.

Критерії оцінювання поточного контролю рівня знань

Поточний контроль знань курсантів проводять на кожному практичному занятті з опитуванням 100% присутніх, а також на підсумкових заняттях після вивчення окремих вузлових тем. Оцінка «**відмінно**» – здобувач освіти вільно володіє матеріалом програми, вміє поставити діагноз, провести диференціальний діагноз та провести лікування стоматологічних захворювань. Оцінка «**добре**» – здобувач освіти вільно володіє матеріалом програми, вміє діагностувати, проводить диференціальний діагноз та лікувати основні стоматологічні захворювання, але відповіді не є вичерпними. Оцінка «**задовільно**» – здобувач освіти задовільно розуміє об'єм програми, спроможний відповідати на спрощені навідні питання, практичні навички. Оцінка «**незадовільно**» – знання здобувачів освіти нижче вимог для «задовільно».

Підсумковий контроль знань, його форми та оцінювання.

Підсумковий контроль знань проводиться в два етапи:

- тестування на комп'ютері по всіх розділах програми, атестаційна програма затверджена МОЗ.
- усна співбесіда по питаннях іспиту.

Критерії оцінювання підсумкового контролю рівня знань

Іспит складається з оцінки практичних навичок та оцінки теоретичних знань. Для визначення рівня знань курсантів програмою передбачені: базовий та заключний контроль із застосуванням комп'ютерних тестів згідно категорії.

Оцінка «**відмінно**» – здобувач освіти вільно володіє матеріалом програми, вміє поставити діагноз, провести диференціальний діагноз та провести лікування стоматологічних захворювань. Позитивні відповіді на комп'ютерному тестуванні складають 85-100%.

Оцінка «**добре**» – здобувач освіти вільно володіє матеріалом програми,

вміє діагностувати, проводить диференціальний діагноз та лікувати основні стоматологічні захворювання, але відповіді не є вичерпними. Курсант відчуває складнощі лише у найважчих питаннях. Позитивні відповіді на комп'ютерному тестуванні складають 70-84%.

Оцінка **«задовільно»** – здобувач освіти задовільно розуміє об'єм програми, спроможний відповідати на спрощені навідні питання, практичні навички. Позитивні відповіді на комп'ютерному тестуванні складають 55-69%.

Оцінка **«незадовільно»** – знання здобувачів освіти нижче вимог для **«задовільно»**. Позитивні відповіді на комп'ютерному тестуванні складають до 54%.

6. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладання на циклі стажування із спеціальності «Дитяча стоматологія» здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>.

Проводиться з метою поглиблення рівня теоретичних знань, умінь та практичних навичок із спеціальності «Дитяча стоматологія», а також вдосконалення і закріплення теоретичної та практичної підготовки лікарів-стоматологів дитячих другої, першої та вищої кваліфікаційних категорій, необхідної для розв'язання складних задач і проблем у процесі подальшої професійної діяльності. Сприяє розвитку соціальних навичок. Навчальний процес проходить традиційно, а також і у змішаній формі дистанційного навчання з використанням електронних технологій в режимі реального часу, що передбачає присутність слухачів, які мають можливість дискутувати, подавати свої запитання та отримувати відповіді та у форматі з доступом до наданих викладачем навчальних матеріалів слухачу в зручний для нього час, згідно положення про систему безперервного професійного розвитку медичних працівників затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 р. № 725.

Цикл стажування розрахований на лікарів-стоматологів дитячих, які мають стаж роботи за фахом не менш, як 5 років.

Програма циклу стажування містить усі основні розділи із спеціальності й охоплює обсяг знань, необхідний для діяльності лікаря-стоматолога дитячого. Програма подана окремими курсами та розділами, представленими в певній послідовності, оптимальній для засвоєння матеріалу. Список літератури орієнтований на сучасні фундаментальні фахові джерела для навчання на циклі та самостійного опрацювання. Навчальні години раціонально розподілено між видами занять, приділено увагу новим аспектам фахової інформації.

Представлено додаткові програми з курсу організації невідкладної медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях, проблем СНІДу та вірусних гепатитів, питань імунопрофілактики, військової медичної підготовки.

Дисципліна включає лекції, практичні заняття, самостійну роботу лікарів-стоматологів дитячих. На практичному занятті викладач проводить тестування вхідного та заключного рівня знань, організовує детальний розгляд окремих теоретичних питань навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування, шляхом виконання практичних завдань. Для проведення практичних занять колективом кафедри створено методичні розробки для викладачів і методичні вказівки для лікарів-стоматологів дитячих. Для проведення практичних занять та самостійної роботи широко залучені навчальні кімнати, обладнані мультимедійними засобами; комп'ютерний клас із програмним забезпеченням; матеріально-технічна база стоматологічного факультету, приватні бази стажування: ТзОВ «Університетська стоматологічна поліклініка» (керівник – Ляхіна М.В.), медичний центр «VITRUS» (керівник доц. Русин В.В.), ТОВ «ДЕНС» (керівник Рогач Р.В.), стоматологія «White» (керівник Костенко О.Є), стоматологічна клініка «Д/М» (керівник Мельничук Н.В.), стоматологічна клініка «Дентал Класік» (керівник доц. Криванич В.М.), «Ортодонтічна стоматологічна практика» (керівник Рівіс М.В.), які затверджені ДВНЗ «УжНУ» та департаментом охорони здоров'я Закарпатської ОДА. Із метою оптимізації роботи здобувачів заняття проводиться згідно розробленого на кафедрі графіка.

Для оцінки рівня знань, практичних навичок слухачів передбачено наступні види контролю: (комп'ютерне тестування, теоретичний іспит і опанування практичними навичками). Для визначення рівня базових знань і заключного іспиту використовується комп'ютерна атестаційна програма, затверджена МОЗ України

Відвідування занять є обов'язковим. Пропущені через хворобу заняття мають бути відпрацьовані упродовж 1 місяця в індивідуальному порядку з наданням довідки про хворобу. Пропущені заняття з неповажних причин повинні бути відпрацьовані впродовж 2 тижнів із наданням довідки-дозволу на відпрацювання. Пропущені заняття з поважних причин (участь у конференції, олімпіаді, змаганнях тощо) слід відпрацювати впродовж 2 тижнів з наданням довідки-дозволу.

Відпрацювання практичних занять відбуваються на кафедрі стоматології після дипломної освіти згідно розробленого графіку відробок, дистанційно у вигляді презентації на 30-40 слайдів, по тематиці пропущеного заняття. За одну відробку можна відпрацювати дві теми у одного викладача. Презентації на відпрацювання інтерни

надсилають викладачу відповідної дисципліни, який робить її експертну оцінку. Відпрацьоване заняття у вигляді презентації викладач надсилає її на пошту відробок vidrobkuro@gmail.com, де проводиться реєстр відробок у відповідному журналі.

Слухачам, які успішно склали іспити, видається сертифікат встановленого зразка за спеціальністю «Дитяча стоматологія».

Здобувач освіти отримує залік лише за умови відпрацювання практичних занять та лекцій і отримання мінімального балу.

Здобувач освіти повинен уникати будь-яких порушень академічної доброчесності: шахрайство, плагіат та інші.

Недопустимими є запізнення на заняття та пропуски без поважних причин, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування чи виконання письмових завдань (якщо це не передбачено умовами завдання), плагіат. Списування під час письмової роботи заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої використовуються лише при он-лайн тестуванні. Заохочується активність, ініціативність, творчий підхід.

7. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література.

1. Екологічні аспекти карієсу зубів та хвороб пародонту: монографія /Горзов І.П., Потапчук А.М. – 1998. – 225 с.
2. Основи стоматології : навч. посіб., 2-е вид. /Потапчук А.М. – Ужгород. 2006. – 450 с.
3. Сучасна фізіотерапія та діагностика в стоматології : навч. посіб. / А. М. Потапчук, П. П. Добра, В. В. Русин, О. Ю. Рівіс. - Ужгород : Бреза А. Е., 2012. - 449 с.
4. Стоматологія: у 2 книгах. — Книга 1: підручник (ВНЗ III—IV р. а.) / М.М. Рожко, З.Б. Попович, В.Д. Куроєдова, А.М. Потапчук та ін.; за ред. М.М. Рожка
5. Алгоритми надання невідкладної медичної допомоги в стоматологічній практиці [Текст] : [навч. посіб.] / [Н. І. Жеро, Н. М. Маляр-Газда, В. М. Криванич ; під ред. Н. І. Жеро]. - Ужгород : Сабов А. М., 2018. - 83 с.
6. Hygiene and human ecology. Publishing house/ O.V.Fera, Ye.Ya. Kestenko, V.M. Kryvanych// UzhNU “Goverla”.- 2019. – P. 247
7. Будова та функція жувального апарату людини: навчальний посібник/ Савичук НО, Клітинська ОВ, Мочалов ЮО,Джуца Петер// Ужгород: ПРАТ «Видавництво «Закарпаття»2014.- 112 с.
8. Гематологічна абеткаСтоматолога: методичні рекомендації/Гасюк НВ, Клітинська ОВ, Криничко Ф.//Тернопіль - Ужгород, 2017. - 32с.
9. Додаткові методи обстеження в стоматології: начальний посібник/Гасюк НВ, Клітинська ОВ, Черняк ВВ, Бородач ВО, Криванич ВМ.//Тернопіль 2017.- 120с
10. Профілактика стоматологічних захворювань: начальний посібник/ Клітинська О.В., Костенко Є.Я, Гасюк Н.В. (разом 15 авторів)// Ужгород, 2019. – 87с.
11. Stomatology: textbook: in 2 books. Book 1 / М.М. Rozhko, Z.B. Popovych, V.D. Kuroiedova et.al.; edited by М.М. Rozhko. – Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2020. – 792p.

12. Попович З.Б., Рожко М.М., Безвужко Е.В. Карієс та його ускладнення у дітей.- 2020.- 236 с.
13. М. М. Бірюкова, І. І. Соколова, М. Б. Худякова. Дезінфекція кореневих каналів зубів: методи та засоби.- Харків.- 2016.- 63 с.
14. Попович З.Б., Рожко М.М., Безвужко Е.М. Рентгенологічний атлас стоматологічних захворювань у дитячому та підлітковому віці. – Івано-Франківськ.-2007– “Нова Зоря” – 242 с.
15. Баранська-Гаховська М, Політун А.М. Ендодонтія підліткового та дорослого віку.- 2013.- 356 с.
16. Мацей Жаров. Ендопрактика. Відновлення зубів після ендодонтичного лікування. Перекл. з польської.- Львів: Галдент, 2014 – 336 с.
17. Хоменко Л.О. і співавт. Дитяча терапевтична стоматологія. Том 1 - Київ, «Книга-плюс»,-2015. - 502 с.
18. Хоменко Л.О. і співавт. Дитяча терапевтична стоматологія. Том 2 - Київ, «Книга-плюс»,-2016. - 502 с.
19. Стоматологія: підручник: У 2 кн. – Кн. 1./ М.М.Рожко, З.Б.Попович, В.Д.Куроедова та ін.; за ред. проф. М.М. Рожка. – К.: ВСВ «Медицина», – 2013. – 872 с.
20. Невідкладні стани у стоматологічній практиці: [навч.посібн.для лікарів-інтернів і лікарів-курсантів закл. (факульт.) післядипломної освіти / І.М. Скрипник, П.М. Скрипников, Л.Я. Богашова, О.Ф. Гопко. - К.: ВСВ «Медицина», 2013. - 224с.
22. Стоматологія у двох книгах. Книга 2: підруч. для лікарів-інтернів стомат. факультетів післядипл.освіти, магістрантів, аспірантів, клін.ординаторів, лікарів-стоматологів / [Рожко М.М., Попович З.Б., Скрипников П.М. та ін.]; за ред.проф. М.М. Рожка.- К.: ВСВ «Медицина», 2013.- 992с.
23. Терапевтична стоматологія. Том 1. Пропедевтика терапевтичної стоматології: підруч. для студентів стомат.факультетів вищих мед.навч.закладів III-IV рівнів акредитації / [М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, Л.Ф. Сідельнікова, та ін.]; під ред. А.В. Борисенка.- вид-ння 3-тє випр.; Київ: Медицина, 2017.- 360 с.

24. Терапевтична стоматологія. Том 2. Карієс, пульпіт періодонтит, ротовий сепсис: підруч. для студентів стомат.факультетів вищих мед.навч.закладів III-IV рівнів акредитації / [М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, Л.Ф. Сідельнікова, та ін.]; під ред. А.В. Борисенка.- вид-ння 3-тє випр.; Київ: Медицина, 2017. - 590 с.
25. Терапевтична стоматологія. Том 3. Захворювання пародонта: підруч. для студентів стомат.факультетів вищих мед.навч.закладів III-IV рівнів акредитації / [М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко, та ін.]; під ред. А.В. Борисенка.- вид-ння 2-тє перероб. та доповн.; Київ: Медицина, 2018. - 264 с.
26. Терапевтична стоматологія дитячого віку. Карієс зубів та його ускладнення. Підручник для студентів стомат. факультетів вищих навч.закладів IV рівня акредитації. Том I / [Л.О. Хоменко, Ю.Б. Чайковський, Н.І. Смоляр, О.В. Савичук та ін.]; під ред. проф. Л.О. Хоменко 2-ге вид. стереотипне: ТОВ «Книга плюс». - 2016. – с. 432.
27. Смоляр Н.І. та співавт. Профілактика стоматологічних захворювань. – 2012. - 346 с.
28. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології / за ред. Л.О. Хоменко. –К.: Книга Плюс, 2011. – 320 с.
29. Кириленко І.І., Палійчук І.В., Рожко М.М. Захворювання слизової оболонки ротової порожнини Навчальний посібник, Київ : Медицина, 2016. – 352 с.
30. Купновицька І.Г., Кононенко Ю.Г., Нейко Н.В., Рожко М.М. Невідкладні стани на амбулаторному прийомі у стоматолога (навчальний посібник). / за ред. Кононенка Ю.Г., Купновицької І.Г. // Вінниця: Нова книга, 2017. – 288 с. 20. Тимофєєв О.О. Щелепно-лицева хірургія. 2-ге видання. //К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 752 с.
31. Оперативна хірургія. Топографічна анатомія голови та шиї. За ред. проф. В.І.Півторака, О.М. Проніної. – Вінниця: Нова книга, 2016. – 312 с.
32. Клінічна фармакологія та фармакотерапія в стоматології. / І.П. Мазур,

- М.В.Хайтович, Л.І. Голошко // К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 363 с.
33. Стоматологічні захворювання. Терапевтична стоматологія. За ред. проф. А.В.Борисенка // К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 664 с.
34. Фармакотерапія захворювань слизової оболонки порожнини рота та тканинпародонта. За ред. проф. А.В. Борисенка // К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 504с.
35. Неврологія з нейросоматикою. За ред. Л.І. Соколової, Т.І. Ілляш // К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 128 с.
36. Хоменко Л.О. і співавт. Терапевтична стоматологія дитячого віку.- Київ, «Книга-плюс»,-2014.-757 с.
37. Казакова **Р.В.** Анатомо-фізіологічні особливості пульпи зубів у дітей. Навчальний посібник /Казакова Р.В., Ковальов Є.В., Мотуляк А.П. [та ін.]. Львів: ГалДент, 2009. - 79 с.
- **Додаткова література**
38. Рожко М.М., Оринчак М.А., Вакалюк І.І., Човганюк О.С. Практикум з клінічної фармакології. – Навчальний посібник для студентів стоматологічного факультету. – Івано-Франківськ: видавництво ДВНЗ
39. «Івано-Франківський національний медичний університет», 2014. – 192 с.
40. Система зменшення техногенного навантаження територій і населення екологічно кризових регіонів України. – Івано-Франківськ: вид. ІФНМУ. – 2014. 313с.
41. Довідник. Стоматологічна допомога в Україні / Голубчиков М.В., Павленко О.В., Рожко М.М. та ін. - Навчальний посібник. – Кіровоград. – в-во «Поліум». - 2014. – с.84.
42. Рожко М.М., Оринчак М.А., Вакалюк І.І., Човганюк О.С. Практикум з клінічної фармакології. - Навчальний посібник для студентів стоматологічного факультету. – Івано-Франківськ: видавництво ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет», 2015. – 208 с.
43. Рожко М.М., Кривенький Т.П. Зербіно Д.Д., Багрій М.М., Бондар Я.Я.,

- Діброва В.А., Кузик П.В., Коваль Н.М., Бойко О.В. Патоморфологія та гістологія: Атлас / за ред.: Д.Д. Зербіно. – Вінниця: Нова книга, 2016. – 800
44. Довідник. Стоматологічна допомога в Україні / Голубчиков М.В., Павленко О.В., Моїсеєнко Р.О., Кравчук Н.Г., Якименко О.М., Савичук Н.О., Мохорєв В.А., Рожко М.М. та ін. - Навчальний посібник. – Кіровоград. – в-во «Поліум». – 2016. – с.84
45. Кириленко І.І., Палійчук І.В., Рожко М.М. Захворювання слизової оболонки ротової порожнини Навчальний посібник, Київ : Медицина, 2016. – 352 с.
46. Савичук Н.О., Савичук А.В., Пьянкова А.В. Основание фармакотерапии заболеваний слизистой оболочки полости рта у детей //Consilium Medicum Атлас хирургических стоматологических заболеваний у детей /Харьков Л.В., Яковенко Л.М., Чехова І.Л. - К: «Книга-плюс», «Ничлава», 2012. - 501 с.
47. Бараньска-Гаховска Марія. Ендодонтія підліткового і дорослого віку. Переклад з польськ. - Львів: ГалДент, 2011. - 496 с.
48. Невідкладні стани в стоматологічній практиці / І.М. Скрипник, П.М. Скрипников, Л.Я. Богашова, О.Ф. Гопко // К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 224с.
49. Виноградова Т.Ф. Атлас по стоматологическим заболеваниям у детей: Учебное пособие /Т.Ф. Виноградова. - М.: МЕДпресс-информ, 2007. - 168 с.
50. Карієс зубів /Эдвина Кидд; пер. с англ., под ред. В.С. Иванова, Е.В. Ивановой. - «ГЭОТАР-Медиа», 2013. - 192 с.
51. Леонтьев В.К. Детская терапевтическая стоматология: Национальное руководство / В.К. Леонтьев, Л.П. Кисельникова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2010.-810 с.
52. Леус П. А. Биопленка на поверхности зуба и кариес. - М.: Издательский Дом «STVOOR», 2008. - 88 с.
53. Медицина невідкладних станів: Швидка і невідкладна медична допомога: підручник /І.С. Зозуля, А.В. Вершигора, В.І. Боброва [та ін.],

за ред. проф.С. Зозулі. - К.: ВСВ «Медицина», 2012. - 728 с.

54. Наказ МОЗ України від 19.09.2011 №597 «Про затвердження Галузевої програми стандартизації медичної допомоги на період до 2020 року».
55. Павленко О. В. Особливості функції мовлення у стоматології /О. В. Павленко, О.Я. Хохліч, І.М. Шупяцький. - Львів: Галдент, 2014. - 108 с.
56. Наказ МОЗ України від 11.03.2011 №141, 21 Методичні рекомендації «Уніфікована методика розробки індикаторів якості медичної допомоги»

